

TEHNICI DE GÂNDIRE LATERALĂ-EXEMPL UTILIZATE ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof.înv.preșc. Candrea-Bozga Susana
Prof.înv.preșc. Dănilă Luminița
Școala Gimnazială Coșna/GPN Coșna

„Legea superioară a existenței este munca creatoare prin care lăsăm în lume o urmă după ce nu vom mai fi...”-Leonardo Da Vinci

Vocația pedagogică, înseamnă înainte de toate arta de a te pune la dispoziția copiilor, de a simpatiza cu ei, de a le înțelege universul, de a le sesiza interesele care îi animă. Alături de copii, este bine să fim deschiși, creativi și să acceptăm că fiecare copil e unic, interesant, intuitiv, dornic să cunoască tot mai mult, dar raportând totul la propria persoană. Trebuie să acceptăm că uneori e bine să ieșim din tipare, să-i învățăm să colaboreze, să înțeleagă ideea de adevăr sau dreptate raportându-se la cei din jurul lor, să nu-și impună punctul de vedere.

Gândirea laterală este abilitatea de a gândi creativ, de a ieși ușor dintr-o zonă a confortului. Presupune renunțarea la limite, la modul de gândire tradițional și eliminarea prejudecăților. Această trăsătură de personalitate este un atu important, indiferent de priorități, ocupație sau vârstă. Gândirea laterală este strâns legată de intuiție, creativitate și dispoziție, toate au aceeași bază, însă gândirea laterală este un proces deliberat. Este un mod de folosire a minții, ca și gândirea logică, dar de alt tip. Se ocupă cu generarea de noi idei și de spargerea barierelor conceptuale ale ideilor vechi. Este complementară cu gândirea verticală, nu o înlocuiește.

Principiul esențial al gândirii laterale este acela că orice mod de a privi o situație este doar una din multiplele posibilități de a vedea acea situație. Gândirea laterală intervine când o anumită perspectivă pare să nu ne ducă spre nici un rezultat. Se cere atunci o schimbare radicală de optică.

Dacă gândim lateral, nu ne impunem punctul de vedere ca fiind singurul corect. Nu ne certăm cine are dreptate și cine nu, nu punem etichete, nu schimbăm vorbe ce pot supăra. Acceptăm variantele copiilor și ne dăm seama că uneori ei sunt cei care fac cea mai bună alegere, ei au cele mai originale idei. Învățăm să considerăm orice variantă posibilă și interesant modul în care vede altcineva aceeași situație. Devenim empatici, deschiși, comunicativi, interesați de alte idei, diferite de cele găsite de noi. Învățăm alături de copii să lucrăm în echipă.

Copiii se bazează pe intuiție, puțină cunoaștere și pe curajul de a spune ce gândesc, fără teama că vor greși.

Iată câteva tehnici de gândire laterală utilizate mai ales în publicitate, dar care pot fi folosite și la grupă:

1.Tehnica abordării inverse

Sarcini posibile:

- se observă imagini cu copii care se agresează, care cad în curtea grădiniței, care nu sunt primiți într-un grup, care se strâmbă la adulți, care aruncă hârtii pe jos;
- se discută despre motivele care au generat aceste situații și despre cum se simt acei copii, despre copiii care au generat aceste situații;
- se stabilesc reguli de comportare la grădiniță pentru ca nimeni să nu se simtă așa și nimeni să nu se accidenteze.

2. Tehnica schimbării perspectivei – schimbarea bruscă a perspectivei poate stârni nebănuite idei și energii creative.

Sarcini posibile:

- Desenează cum crezi că vede casa ta o furnicuță;
- Desenează interiorul căsuței purcelușului Nuf-Nuf din povestea „Cei trei purceluși”;
- Imaginează-ți o sală de grupă de la grădinița iepurașilor;

Copiii vor înțelege rolul obiectelor din casă (mobilă, electrocasnice, electronice), însemnătatea păstrării ordinii sau cât de important este să mergi la grădiniță, școală.

3. Tehnica ieșirii în afara tiparului - această tehnică pleacă întotdeauna de la întrebarea "De ce?" și dă posibilitatea copiilor să dea răspunsuri originale, cele mai multe interesante și foarte posibile.

-De ce albinuțele sunt atât de mici? Ce s-ar întâmpla dacă ar fi cât berzele?

-De ce ariciul are țepi? Ce s-ar întâmpla dacă ar avea blană?

-De ce apa este incoloră? Ce s-ar întâmpla dacă ea ar fi verde, roșie...?

-De ce bicicleta are roți? Ce s-ar întâmpla dacă nu ar avea...?

-De ce caasele au acoperiș? Ce s-ar întâmpla dacă nu ar avea...?

4. Tehnica negativului fotografic – descrie obiectul prin ceea ce nu este, se ocupă de goluri, nu de spațiile pline. Se ocupă de fețele nespuse, nearătate ale situației.

-De ce casele nu se pot mișca?

-Ce s-ar întâmpla dacă ar putea să se deplaseze?

-Încearcă să întorci lumea din jurul tău cu capul în jos. Ce se va întâmpla?

-Descrie un coleg, spunând ce nu face ,(nu aleargă în grupă, nu împrășteie jucăriile, nu și supără colegii...)

5. Tehnica asocierii îndrăznețe – dă altă utilitate lucrurilor. Este cel mai des folosită de copii, în jocurile lor: folosesc creioanele drept tacâmuri, cuburile – dispozitive electronice, o cutie poate deveni mobilier, mașină, casă etc.

6. Tehnica întrebărilor în rafală sau cascada întrebărilor- în fața creației, suntem cu toții egali – mai mult sau mai puțin inspirați, după talent sau după "facultăți", cum a spus Marin Preda. Diferența vine mai târziu, când cauți și pui o întrebare fundamentală: "*Ce-ar fi dacă?*". Întrebarea este naivă, dar poți găsi uneori răspunsuri atât de evidente, încât te minunezi cum au trecut alții pe lângă ele fără să le observe.

-Ce ai face dacă nu am avea tacâmuri? Cu ce vei mânca?

-Ce s-ar întâmpla dacă într-o noapte te-ar invita jucăriile la o întâlnire secretă? Cui i-ai spune unde pleci? Ce crezi că vor discuta ele?

-Cum ar fi dacă într-o zi ai putea face schimb cu educatoarea ta? Ce ar avea voie să facă copiii din grupă?

În gândirea laterală nu trebuie doar să te opui, ci să cauți unghiuri noi de abordare a unei probleme, să-i schimbi contextul.

Abordând aceste tehnici, spontaneitatea, necenzurarea ideilor devin o caracteristică a copilului preșcolar, care ne poate uimi prin volum și originalitate. Astăzi, mai mult ca oricând, este necesară o reorientare a omului către valențele sale intuitive îmbinate armonios cu cele mentale.

Bibliografie:

1. Bono de Edward – Gândirea laterală (traducere Sabina Dorneanu), Editura Curtea Veche, București, 2011
2. Cerghit, I., Perfecționarea lecției în școala modernă, EDP, București. 1983
3. Petre D., Iliescu D. – Psihologia reclamei și a consumatorului, Editura Comunicare.ro, București, 2008
4. Popescu, C. – Publicitatea: o estetică a persuasiunii, Editura Universității din București, 2005
5. Preda, S. – Introducere în creativitatea publicitară, Editura Polirom, București, 2011.